

Mariusz Sobek, Róża Świerc

„Przez Maryję do Jezusa” : Fenomen formacji Dzieci Maryi we współczesnym Kościele na przykładzie parafialnych wspólnot Dzieci Maryi w Diecezji Opolskiej

---

Salvatoris Mater 18/1/4, 440-453

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W dzisiejszym mocno zlaicyzowanym świecie wydawałoby się, że nie ma miejsca na kontemplację, wyciszenie czy modlitwę. Młody człowiek jest ze wszystkich stron naciskany tzw. „atrakcyjnym życiem”, wygodnym, często bez Boga. Można by sądzić, że Kościół w obecnych czasach nie ma młodym zbyt wiele do zaoferowania. Zauważa się też spadek liczby wiernych w kościołach. Paradoksalnie do tej sytuacji w die-

Ks. Mariusz Sobek
Róża Świerc

„Przez Maryję do Jezusa”. Fenomen formacji Dzieci Maryi we współczesnym Kościele na przykładzie parafialnych wspólnot Dzieci Maryi w Diecezji Opolskiej

SALVATORIS MATER
18(2016) nr 1-4, 440-453

cezji opolskiej funkcjonuje wspólnota Dzieci Maryi. Ruch ten zrzesza dzieci i młodzież w większości parafii. Tradycyjnie członkiniami formacji są głównie dziewczyny po przyjęciu I Komunii Świętej aż do zawarcia sakramentu małżeństwa. Znakiem rozpoznawczym Dzieci Maryi jest biały strój, a na nim medalik Matki Bożej zawieszony na niebieskiej wstążce na szyi. Formacja Dzieci Maryi jest oparta przede wszystkim na kulcie Matki Bożej. Maryja, Jej życie i posłannictwo, jest wzorem dla młodych dziewcząt.

1. Historyczne podstawy formacji Dzieci Maryi

Grupy maryjne wyrosły z bogatej tradycji kultu maryjnego, istniejącego w Kościele. Swoje początki mają w Sodalitacji Mariańskiej, której istnienie na terenie Polski zainicjowali ojcowie jezuiti sprowadzeni przez kardynała Stanisława Hozjusza w XVI wieku.

1.1. Powstanie Sodalitacji Mariańskiej w Europie

Początki tego kultu Matki Bożej w Europie sięgają XVI wieku, kiedy o. Jan Leunis, jezuita belgijski, po przyjęciu święceń kapłańskich w 1562 roku założył stowarzyszenie świeckie, którego celem było łączenie życia chrześcijańskiego ze studiami. Pierwsza Sodalitacja powstała w środowisku studentów w Rzymie. Od początku swojej pracy duszpasterskiej

o. Leunis propagował wśród młodzieży miłość do Matki Bożej, organizując dla niej spotkania modlitewne. Opracował statut tych spotkań, obierając Matkę Bożą za patronkę. Tak powstała organizacja o nazwie Kongregacja Mariańska, znana również jako Sodaliczka Mariańska. Na początku związek liczył siedemdziesięciu członków. Raz w tygodniu przystępowali oni do sakramentu spowiedzi, codziennie uczestniczyli w Eucharystii, wspólnie odmawiali różaniec, prowadzili dyskusje religijne i rozmyślenia nad słowem Bożym. W niedzielę po Mszy św. odwiedzali szpitale i więzienia w Rzymie, aby pomagać chorym i pocieszać więźniów.

Postawa modlitwy i służby o. Leunisa, jak i jego działania, bardzo szybko były naśladowane przez tysiące grup młodzieżowych oraz nauczycieli w szkołach rzymskich. Kongregacja Mariańska (łac. *Congregatio Mariana*) w szybkim tempie zaczęła się rozrastać i obejmować swoim zasięgiem nie tylko Rzym i Włochy, ale również Francję i Hiszpanię, a w późniejszym czasie pozostałe kraje Europy¹.

W Polsce kongregacja była znana jako Sodaliczka Mariańska. Pierwsza Sodaliczka powstała w Braniewie w 1571 r., podczas sprowadzenia pierwszych jezuitów przez kardynała Stanisława Hozjusza, biskupa warmińskiego. Sodaliczki w szybkim tempie zaczęły powstawać m.in. w Poznaniu (1574 r.), w Płocku (1586 r.), a następnie w Krakowie, Wilnie, Pułtusk, Lublinie, Sandomierzu, Nieświeżu, Elblągu, Jarosławiu i w Kaliszu. Do Kongregacji należały osoby z wszystkich ówczesnych stanów społecznych, począwszy od króla i szlachty, aż po mieszczaństwo i chłopstwo. W XVIII wieku na terenie Polski istniało ponad 200 Sodaliczek Mariańskich. Dzięki nim Rzeczpospolita stała się krajem mocno zakorzenionym w wierze katolickiej. Członkowie otrzymali bardzo solidne podstawy wiary, jak i polskiej tożsamości, które pomogły Polakom przetrwać trudne czasy zaborów².

W początkowej fazie działalności członkami Sodaliczki Mariańskiej byli tylko chłopcy (studenci), później mężczyźni. Dopiero z upływem lat wstępowały do niej uczennice gimnazjum, panny, oraz starsze dziewczyny. W czasie rozbiorów w XVIII w. formacja mariańska została oficjalnie rozwiązana, jednak w mniejszych ośrodkach, zwłaszcza na wsiach wspólnoty zostały zachowane. Chcąc podtrzymać wartości chrześcijańskie i patriotyczne, organizacja musiała działać w konspiracji. Po odzyskaniu niepodległości w okresie II Rzeczypospolitej Sodaliczki zaczęły się w bardzo

¹ P. PYRCHAŁA, *Wspólnota Dzieci Maryi*, Opole 1986 (mps).

² www.marianisci.opoka.org.pl/index.php/sodaliczka-marianska/4-sodaliczka-marianska (dostęp 06.12.20016)

szybkim tempie odnawiać. W okresie międzywojennym na terenie Polski istniało blisko 1500 wspólnot liczących ok. 100000 członków.

W strukturze kościelnej, po kasacie jezuitów, kongregacje zostały przekazane pod jurysdykcję lokalnego biskupa. Biskupi stworzyli nowe zasady funkcjonowania Sodalicji, m.in. ustanowiono funkcję dyrektora, a to przekreślało ich dawną autonomię. W celu koordynacji działań poszczególnych stowarzyszeń generał jezuitów Włodzimierz Ledóchowski w 1922 r. utworzył w Rzymie Centralny Sekretariat Kongregacji Mariańskich. Podobnie Pius XII chciał zunifikować cały ruch. W tym celu w 1953 roku powołano Światową Federację Kongregacji Mariańskich, której przewodził abp Józef Gawlina. Po II wojnie światowej i po przejściu władzy przez komunistów Sodalicja podzieliła los wszystkich organizacji kościelnych i została rozwiązana przez ówczesne władze. Po II Soborze Watykańskim Sodalicje Mariańskie przeobrażały się stopniowo głównie we Wspólnoty Życia Chrześcijańskiego³. W czasie hitlerowskiej okupacji Sodalicja zostaje rozwiązana przez władze niemieckie, jednak bardzo prężnie działa w podziemiu. Jej członkowie są ogromnym wsparciem modlitewnym dla Kościoła. Warto dodać, że do Sodalicji należało wielu znamienitych ludzi Kościoła, m.in. był to przyszły papież Jan Paweł II – Karol Wojtyła oraz kardynał Stefan Wyszyński.

1.2. Sodalicja Mariańska na terenie diecezji opolskiej

Na obecnych terenach diecezji opolskiej – wcześniej należącej do archidiecezji wrocławskiej – pierwsze grupy Sodalicji Mariańskich zaczęły powstawać po okresie Kulturkampfu, czyli po 1871 r. Należały do niej dziewczyny po 16 roku życia, które po złożeniu ślubowania nosiły Cudowny Medalik zawieszony na niebieskiej wstążce. Sodalicje, zwane też Kongregacjami Mariańskimi, w bardzo szybkim czasie zaczęły powstawać we wszystkich parafiach na terenie dzisiejszego Śląska Opolskiego. Nastąpiły trudne czasy dla Kościoła, a tym samym dla wszystkich ruchów kościelnych, gdy po przejściu władzy przez NSDP w 1935 r. opublikowano zarządzenie, że jedynym wychowawcą młodzieży jest świeckie państwo. Zdelegalizowano wtedy wszystkie organizacje i związki młodzieżowe, w tym również kościelne, zakazując w szkołach katechetom i nauczycielom popierania jakichkolwiek innych stowarzyszeń, organizacji czy związków młodzieżowych. W odpowiedzi na te zarządzenia ks. kard. Adolf Bertram nakazał w 1937 r. zorganizowanie w archidiecezji wrocławskiej pierwszego w Europie referatu duszpasterskiego mło-

³ <https://pl.wikipedia.org/wiki/SodalicjaHistoria> (06.12.20016)

dzieży, powołując równocześnie pierwszego duszpasterza młodzieży żeńskiej ks. Jerzego Jonienca⁴. Tym samym zaczęła się walka o wpływ na wychowanie młodzieży.

1.3. Dzieje Sodalicji w Polsce po II wojnie światowej

W latach 1945-48 Sodalicja Mariańska mogła legalnie zrzeszać swoich członków, jednak z powodu licznych aresztowań moderatorów i członków sodalicji kard. Stefan Wyszyński z troski o ich życie postanowił zawiesić istnienie grup mariańskich, przez co ruch przestał formalnie istnieć⁵. W parafiach pozostali młodzi ludzie, którzy potrzebowali opieki duszpasterskiej i chcieli w dalszym ciągu podejmować działania na rzecz swojej wspólnoty. Jak już wyżej wspomniano, po II Soborze Watykańskim Sodalicje Mariańskie przeobrażały się stopniowo głównie we Wspólnoty Życia Chrześcijańskiego, właśnie na fundamentach Sodalicji Mariańskiej. Korzystając z jej tradycji, w parafiach na terenie diecezji polskiej zaczynają się tworzyć nowe grupy pod nazwą „Dzieci Maryi”.

1.4. Symbolika Cudownego Medalika

Współczesna formacja Dzieci Maryi czerpie swoje korzenie również z ruchu Dzieci Maryi Niepokalanej, który powstał ok. 1820 r. Ruch ten rozwinął się po roku 1830 w związku z objawieniami Katarzynie Laboure, które miały miejsce w kaplicy Sióstr Miłosierdzia w Paryżu⁶. Od tamtego czasu znakiem rozpoznawczym Sodalicji Mariańskiej stał się tzw. „cudowny medalik”, który Matka Boża ukazuje francuskiej zakonnicy podczas objawień⁷. Pierwsze medaliki wyprodukowano w 1832 r. Na obu stronach medalika Maryja jest przedstawiona jako Matka w relacji do Syna Bożego i do ludzi. Maryja jako Matka Kościoła uczestniczy w zmaganiach odkupionej ludzkości (awers), której jest najznamienitszą przedstawicielką; mocą wysłużonych przez Chrystusa łask wspomaga ją w drodze do pełnego z Nim zjednoczenia (rewers). Na awersie medalika znajduje się inwokacja: *O Maryjo bez grzechu poczęta, módl się za nami, którzy się do Ciebie uciekamy*, która przyczyniła się bezpo-

⁴ P. PYRCHAŁA, *Ks. Pralat Jerzy Jonienc (1902-1989)*, Zabrze 2013, 7-8.

⁵ TAMŻE.

⁶ K. KUŹMIAK, *Dzieci Maryi*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 4, Lublin 1983, 465-469.

⁷ G. HERZENBERGER, O. NEDOMASKY, *Księga objawień maryjnych od I do XX wieku*, Warszawa 2003, 212.

średnio do ogłoszenia w 1854 r. przez bł. Piusa IX dogmatu o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny. Odpowiedzią na przesłanie zawarte w tym wezwaniu powinno być włączenie się we wstawieniczą modlitwę Niepokalanej za odkupioną przez Jej Syna ludzkością⁸. Zadaniem tych, którzy noszą Cudowny medalik, jest więc modlitwa za całą ludzkość.

2. Teologiczne podstawy formacji Dzieci Maryi

Program formacji permanentnej Ruchu Dzieci Maryi został opracowany na podstawie nauki Kościoła zawartej w dokumentach Soboru Watykańskiego II, adhortacji apostoelskiej Pawła VI *Marialis cultus* i encykliki Jana Pawła II *Redemptoris Mater*. Redakcja programu formacji uwzględnia zalecenia Kościoła co do poprawności w oddawaniu czci i właściwym rozwijaniu oraz szerzeniu kultu Matki Bożej. Papież Jan Paweł II od początku swojego pontyfikatu zwracał uwagę na potrzebę odnowy wiary i chrześcijańskiego stylu życia poprzez proces nowej ewangelizacji⁹. Ówczesny papież kierował się przesłankami wypływającymi przede wszystkim z zagrożeń otaczającej rzeczywistości – takich jak zjawisko ateizmu praktycznego, podważanie obiektywnych zasad moralnych czy lekceważenie obowiązujących praktyk religijnych¹⁰. Program formacji Dzieci Maryi ma na celu pogłębienie żywej więzi duchowej z Maryją, przybliżenie Jej jako żywego wzoru postaw, zachowań osobowych, by bardziej upodobnić się do Matki Chrystusa. Spotkania formacji Dzieci Maryi służą poznaniu i rozważaniu życia Maryi, odkryciu tego, czego pragnie, czego życzy sobie Jej Syn. Spotkania wychowują do wierności przyrzeczeniom złożonym na chrzcie świętym¹¹.

2.1. Kult Matki Bożej w formacji Dzieci Maryi

Maryja jawi się chrześcijaninowi jako wzór, ponieważ Jej życie było ukierunkowane na oddanie siebie Bogu i ludziom. Znajduje szczególne miejsce w zbawczym planie Bożym, dlatego chrześcijanie powinni oddawać Jej, jako Matce, szczególną cześć. Nie można mówić o rzeczywi-

⁸ www.apostolat.pl, Studium ks. prof. Waldemara Rakocego o Cudownym Medaliku (06.12.2016)

⁹ JAN PAWEŁ II, Encyklika *Redemptoris missio* (07.12.1990), 33.

¹⁰ J. MORCINEK, *Program nowej ewangelizacji Ruchu Dzieci Maryi w świetle encykliki Jana Pawła II Redemptoris missio*, Katowice 2001, 46.

¹¹ TAMŻE, 46.

stości Wcielenia bez odwołania się do Maryi, Matki Słowa Wcielonego. To w Jej łonie Słowo stało się Ciałem. Stąd uznanie centralnej misji Chrystusa nie może być odłączone od uznawania roli, jaką spełniła i nadal spełnia Jego Najświętsza Matka¹².

Właściwie rozumiany kult Maryi niczego nie ujmuje z godności i skuteczności działania Jej Syna, jedyne Pośrednika. Maryja zawsze wskazuje na Syna, jest wzorem przeżywanej autentycznie wiary¹³. W Konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium* Sobór Watykański II mówi o Matce Bożej: *Z pobożnością o Niej rozmyślając i przypatrując się Jej w świetle Słowa, które stało się człowiekiem, Kościół ze czcią wnika głębiej w najwyższą misterium Wcielenia i coraz bardziej upodabnia się do swego Oblubieńca*¹⁴. Kult Maryi jest włączony w nurt jednego kultu chrześcijańskiego, *ponieważ od Chrystusa bierze początek i skuteczność, w Chrystusie znajduje pełny i doskonały wyraz oraz przez Chrystusa w Duchu Świętym prowadzi do Ojca*¹⁵.

Jednym z głównych zadań formacji Dzieci Maryi jest udział dziewczyn w uroczystościach związanych z życiem Matki Bożej wspomnianych w czasie Roku Liturgicznego, gdyż Jej kult jest wpleciony w celebrację Tajemnicy Syna Bożego. Począwszy od Adwentu, w którym przypomina się słowa proroków Starego Testamentu, mówiących o Dziewicy-Matce i Mesjaszu, kiedy to obchodzimy najważniejszą uroczystość Maryjną, jaką jest Niepokalane Poczęcie (8 XII), poprzez okres Bożego Narodzenia, który *jest jakby przedłużonym wspomnieniem boskiego, dziewiczego, zbawczego macierzyństwa Tej, której „nienaruszone dziewictwo wydało na ten świat Zbawiciela”*¹⁶.

Do tych dwóch uroczystości należy dołączyć dwa starożytnie święta: Zwiastowanie NMP (25 III), kiedy wspomina się Maryję jako *nową Ewę, posłuszną i wierną dziewczę, która wielkodusznie wypowiedziałwszy słowo „fiat” (por. Łk 1,38), stała się za sprawą Ducha Świętego Bożą Rodzicielką, a także prawdziwą Matką żyjących, i [...] stała się prawdziwą Arką Przymierza oraz prawdziwą Świętynią Boga; czyli jako wspomnienie tej chwili, która była najdonioślejszą w tym jakby dialogu nawiązanym przez Boga z człowiekiem w sprawie zbawienia, oraz jako wspomnienie wolnego przyzwolenie Dziewicy i współdziałania w urzeczywistnieniu Bożego planu odkupienia ludzi*¹⁷ oraz Wniebowzięcie NMP

¹² A. ZUBERBIER, *Maryja*, w: *Słownik teologiczny*, t. 1, Katowice 1985, 280.

¹³ JAN PAWEŁ II, List apostolski *Tertio millennio adveniente* (10.11.1994), 35.

¹⁴ LG 65.

¹⁵ PAWEŁ VI, Adhortacja apostolska *Marialis cultus* (wstęp) (dalej: MC).

¹⁶ TAMŻE, 5.

¹⁷ TAMŻE, 6.

(15 VIII), kiedy *kontempluje się Tę, która siedząc obok Króla wieków, jaśnieje jako Królowa i wstawia się jako Matka*¹⁸. Powyższe cztery uroczystości mają najwyższą rangę liturgiczną, przez które wysławia się główne prawdy dotyczące pokornej Służebnicy Pańskiej.

Wszystkie święta maryjne wplatają się w cykl chrystologiczny. Adhortacja *Marialis cultus* wylicza 14 świąt maryjnych. Każde z tych świąt ukazuje Maryję jako Tę, która zajmuje miejsce uprzywilejowane, bo pierwsze po Chrystusie¹⁹. W czasie każdego z tych świąt dziewczyny biorą udział w Eucharystii, stoją ze sztandarem, czytają słowo Boże. Formacja Dzieci Maryi kładzie również mocny nacisk na ukazanie Maryi jako wzoru do naśladowania w osobistym życiu.

2.2. Maryja jako wzór dla współczesnych dziewczyn

Dzisiejszy świat cierpi na głód ideałów i wzorców potrzebnych młodemu człowiekowi w poszukiwaniu wartości. Maryja, Jej postawa, jaką poznajemy z kart Pisma Świętego, jest dla młodych dziewczyn wzorem do naśladowania.

Rozważanie tekstów biblijnych, przyjęcie zawartych w nich treści z wiarą i na wzór Maryi prowadzi do przemiany serc, do ukształtowania w sobie nowego człowieka według zamierzeń Stwórcy. Wiara Maryi, Jej postawa wobec Syna, postawa wiernej Służebnicy, cichej i pokornej, ma szczególny wpływ na wiarę Kościoła. To Ona pierwsza uwierzyła, wyprzedzając świadectwo apostoelskie w dzień Pięćdziesiątnicy. Maryja przoduje w wierze Kościołowi, w swej wędrówce wiary, a Kościół znajduje w Niej umocnienie²⁰. Pogłębienie wiary jest jednym z celów formacji. Wiara w sposób szczególny łączy człowieka z Bogiem. Określa stosunek człowieka do Niego, jest warunkiem skuteczności sakramentów świętych. Maryja jest wzorem wiary dla każdego człowieka, szczególnie zaś dla młodych dziewcząt, które w dorosłym życiu będą przykładem wiary dla swoich rodzin.

Wiara Maryi jest ściśle złączona z posłuszeństwem Słowu Bożemu. Maryja sercem powierza siebie Bogu, nie rozumie wszystkiego, ale rozważa i zachowuje je w sercu, dzięki temu staje się pierwszą uczennicą swojego Syna. Wskazując na Chrystusa, staje się wzorem wiary autentycznie przeżywanej. Apogeum Jej wiary jest obecność pod krzyżem Jezusa. Przez udział w męce i śmierci Syna przeżywa kenozę wiary²¹.

¹⁸ TAMŻE.

¹⁹ T. SIUDY, *Refleksje maryjne*, Częstochowa 1994, 57-58.

²⁰ J. MORCINEK, *Program nowej ewangelizacji...*, 49.

²¹ JAN PAWEŁ II, Encyklika *Redemptoris Mater* (25.03.1987), 17-18.

Wiara Maryi została szczególnie zaznaczona w VIII rozdziale Konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium*, gdzie napisano: *Błogosławiona Dziewica postępowala naprzód w pielgrzymce wiary i utrzymywała wiernie swe zjednoczenie z Synem aż do krzyża, przy którym stanęła nie bez postanowienia Bożego*²².

Spotkania formacyjne w grupach w sposób ciągły stawiają przed każdym ich uczestnikiem zadanie naśladowania wiary Maryi. Zachęcają do cierpliwego znoszenia wszystkich przeciwności, uczą sumiennego, wiernego wypełniania obowiązków. Wychowują do bardziej świadomego wypowiedziania formuły wyznania wiary oraz wskazują, jak świadomie przeżywać spotkanie z Bogiem. Pełna zawierzenia postawa Maryi jest dla każdego wezwaniem do realizacji ideału radykalizmu wiary. Maryja, Matka zawierzenia, wychowuje do postaw, w których nie ma rozdziwisku między wiarą a życiem, między słowami a czynami, między ideałem a jego realizacją²³.

Misja, którą Bóg powierzył Maryi, sposób jej wypełnienia, ma dla ludzi szczególne znaczenie. Ukazanie postawy całkowitego posłuszeństwa, dyspozycyjności wobec Miłości, aby mogło się wypełnić dzieło Ojca, ma być odbiciem w postawie Dziecka Maryi – członka formacji młodzieżowej. Postawa Dziecka Maryi, zwanej potocznie „maryjanką”, wymaga przeżywania codzienności w taki sposób, jak to przeżywała Maryja – w miłości, w posłuszeństwie, spełniając na co dzień wolę Bożą. „Maryjanka” jest takim przykładem wiary w szkole, w domu oraz wśród swoich rówieśników.

Kościół zaleca naśladowanie Maryi nie z powodu warunków życia, w jakich żyła, lecz *dlatego, że w określonej sytuacji swego życia całkowicie i z poczuciem odpowiedzialności przyłączyła się do woli Bożej (por. Łk 1,38); że przyjęła Jego słowo i wprowadziła je w czyn*²⁴. Działanie Maryi było ożywione miłością i wolą służenia Bogu i ludziom. Będąc „nauczycielką pobożności”, jest wzorem oddawania czci Bogu. Wyrazem tego oddania jest Jej postawa Służebnicy Pańskiej (Łk 1, 38), która współgra z prośbą „Bądź wola Twoja” Modlitwy Pańskiej „Ojcze nasz”. Towarzysząca Maryi przez Jej całe życie postawa poddania się woli Bożej jest wzorem posłuszeństwa wobec Boga i ukazuje Matkę Jezusa jako wzór chrześcijańskiego życia.

²² LG 58.

²³ J. MORCINEK, *Program nowej ewangelizacji...*, 50.

²⁴ MC 35.

3. Współczesna formacja Dzieci Maryi

Warto zadać sobie pytanie, czy we współczesnym świecie, nastawionym na konsumpcję, jest miejsce na grupy Dzieci Maryi. Należałoby jednak najpierw się zastanowić, czym jest grupa oraz jakie wartości przyświecają ich członkom.

Człowiek jest istotą społeczną i często przebywa w sytuacjach o charakterze społecznym. Literatura socjologiczna zawiera wiele sposobów definiowania grupy, jednak bardziej interesujące jest to, co takiego musi w danej grupie zaistnieć, że staje się atrakcyjna dla młodego człowieka XXI wieku. Młody człowiek to istota dynamiczna, która szuka swojego miejsca w świecie oraz potwierdzenia swojej osobowości, zatem to, co może go przyciągać do danej grupy, to przede wszystkim wspólne zainteresowania, żywość, lider czy chęć nawiązania bliższych relacji z innymi osobami, zwykle różnej płci.

Patrząc na współczesny świat, chciałoby się powiedzieć, że nie ma w nim miejsca na grupy religijne, tym bardziej takie, które nie są koedukacyjne. A jednak pojawia się taki fenomen, że młode dziewczyny dołączają do formacji Dzieci Maryi. Od kilku lat można zaobserwować w pracy duszpasterskiej potrzebę poszukiwania przez młodych ludzi ideału, na którym można polegać oraz potrzebę odnajdywania wartości chrześcijańskich, nawet jeśli do końca nie potrafią zdefiniować, czego konkretnie szukają.

Można zauważyć, że dla młodego człowieka, w tym przypadku akurat dla młodych dziewczyn, takim przyciągającym ideałem jest Maryja. Naśladować Ją to konkretny program, a równocześnie wymagający, pozwalający na wyrwanie się z monotonii życia, pobudzający do działania. Do takiego zrywu do działania wzywał papież Franciszek. Mówił o tym na Światowych Dniach Młodzieży w homilii podczas modlitewnego czuwania z młodzieżą na Campus Misericordiae. Apelowal do młodych, by nie wegetowali i nie spędzali życia na kanapie, ale aby się w coś zaangażowali i zostawili po sobie ślad.

W świetle tych słów można powiedzieć, że prowadzenie wspólnoty nie może się ograniczać tylko do wygodnego posiedzenia przy herbacie i ciastku, ani tylko do zrobienia grafiku dyżurów przy sztandarze. Nie powinno to być również spotkanie opierające się tylko na oglądaniu filmu, bo to mocno odbiega od istoty spotkań we wspólnotce maryjnej. Duszpasterska troska to przede wszystkim służba młodemu człowiekowi, poświęcenie mu czasu i dawanie przykładu własnym życiem.

3.1. Duszpasterska troska o Dzieci Maryi

Papież św. Jan Paweł II, wprowadzając Kościół w trzecie tysiąclecie, powiedział: *Gdy przed Kościołem otwiera się nowy etap drogi, rozbrzmiewa w naszych sercach echo słów, jakimi pewnego dnia Jezus, skończywszy przemawiać do tłumów z łodzi Szymona, wezwał Apostoła, aby «wypłynął na głębię na połów ryb» Duc in altum (Łk 5, 4). Piotr i jego pierwsi towarzysze zaufali słowu Chrystusa i zarzucili sieci. «Skoro to uczynili, zagarnęli (...) wielkie mnóstwo ryb» (Łk 5, 6)²⁵. Te słowa to program duszpasterski, który papież wyznaczył na całe nowe tysiąclecie chrześcijaństwa dla obecnych i przyszłych pokoleń. Jan Paweł II nalega, aby nie stać w wygodnym miejscu, ale podejmować ryzyko i iść na spotkanie z Panem, przyjmując Jego słowo. Obecnie papież Franciszek rozwija myśli swojego wielkiego poprzednika, mówiąc, aby nie *siedzieć na kanapie, ale pójść na peryferie, by tam poszukać ludzi, którym trzeba głosić Dobrą Nowinę*²⁶.*

Odnosnie do zadań Dzieci Maryi wielkim wezwaniem jest praca katechetyczna moderatorów. Zaangażowanie dziewczyn w odwiedziny kolędowe w parafii, pomoc w zespole Caritas, organizowanie spotkań dla wspólnoty parafialnej itp. To zaangażowanie jest przykładem dla parafii, że można pięknie wzrastać w swoim człowieczeństwie i przeżywać dar kobiecości na miarę XXI wieku.

Jak zatem zrealizować wyznaczone przez obydwu Papieży zadania? Na pewno przez duszpasterską troskę o Dzieci Maryi, przez kierowanie się hasłem: „Wypłyn na głębię”, czyli naśladowanie św. Piotra kroczącego po jeziorze w stronę Jezusa Chrystusa. Stąd w formacji Dzieci Maryi szczególnym priorytetem powinna być modlitwa. Modlitwa pojawia się na wspólnych nabożeństwach w czasie Eucharystii oraz podczas spotkań formacyjnych. To „trwanie na modlitwie” ma zawsze coś z wydarzenia z Wieczernika, tak jak uczniowie razem z Maryją trwali na modlitwie i otrzymali Ducha Świętego. Wspólnota ma budować Kościół najpierw na poziomie parafialnym, a później na diecezjalnym. Dobrze prowadzona wspólnota buduje i wzmacnia grupę, ale przede wszystkim oddziałuje na wspólnotę modlitewną całej parafii.

Poza modlitwą istotnym aspektem jest służba drugiemu człowiekowi. Służba, czyli uczenie się bycia otwartym na innych, rozbudzenie wrażliwości serca, dostrzeganie problemów innych i śpieszenia im z pomocą na wzór Maryi, pokornej służebnicy. Członkinie Dzieci Ma-

²⁵ JAN PAWEŁ II, List apostolski *Novo millennio ineunte* (06.01.2001), 1.

²⁶ http://pl.radiovaticana.va/news/2016/07/30/papież_na_wieczornym_czuwaniu (06.12.2016)

ryi mogą realizować swoją służbę poprzez angażowanie się na rzecz chorych i cierpiących, przygotowywanie przedstawień z okazji świąt, śpiew kolęd i kwestowanie na rzecz misji, a także poprzez przygotowanie paczek świątecznych czy udzielanie się w parafialnym kole Caritas. Wszystkie te działania są znakiem miłosierdzia, czyli wychodzeniem do ludzi będących w potrzebie. Pomysłów na działanie jest wiele, wszystko zależy od kreatywności prowadzącego, jak i samych dziewczyn.

Nie można jednak przestać tylko na modlitwie i służbie, bo nawet uczniowie, którzy zostali przez Pana posłani, pewnego razu usłyszeli: *«Pójdźcie wy sami osobno na miejsce pustynne i wypocznijcie nieco (Mk 6, 31)*. Dlatego należy pamiętać podczas spotkań formacyjnych o działaniach, w których grupa ma możliwość aktywnego spędzenia czasu, jakimi mogą być np. zabawy karnawałowe czy wspólne wyjazdy. Ważnym aspektem w duszpasterstwie jest również dawanie własnego świadectwa przez prowadzących grupy księży, katechetów, animatorów. Ich postawa, zaangażowanie oraz świadectwo wiary i codziennego życia jest istotne w prowadzeniu młodych ludzi ku Bogu, ponieważ jako prowadzący mają silny wpływ na grupę, a także oni sami przekazują wiarę i tradycję.

4. Podsumowanie

W diecezji opolskiej formacje Dzieci Maryi odgrywają istotną rolę w funkcjonowaniu parafii. Opiekunami a zarazem moderatorami grup są przede wszystkim siostry zakonne lub księża. Jednak z powodu coraz mniejszych powołań zakonnych moderatorami zostają osoby świeckie, katechetki lub starsze dziewczyny, które wyrosły z formacji Dzieci Maryi. Pomimo zaniku życia zakonnego w parafiach dziewczyny są bardzo zdeterminowane i dokładają starań, aby formacja nadal istniała.

W poszczególnych parafiach grupy są bardzo zróżnicowane – liczebnie, jak i wiekowo. Liczebność zwykle zależy od wielkości parafii, od otwartości mieszkańców, zwłaszcza rodziców oraz od charyzmy animatorów. Kryzys w służbie mariańskiej pojawia się pośród dziewczyn w wieku gimnazjalnym, jednak te, które zostaną w formacji, zwykle udzielają się aż do zamążpójścia.

Praca Dzieci Maryi w diecezji opolskiej to nie tylko praca na terenie parafii, ale również duszpasterstwo diecezjalne, które organizuje coroczne pielgrzymki Dzieci Maryi na Górę św. Anny, wielkopostny dzień skupuienia w Nysie oraz spotkanie oplatkowe w czasie Adwentu przed niedzielą *Gudete*. Głównym punktem tych spotkań jest Eucharystia, kon-

ferencja i wymiana doświadczeń w pracy duszpasterskiej. Spotkania na szczeblu diecezjalnym pozwalają dziewczynom zintegrować się z członkami grup z innych parafii oraz wymienić się doświadczeniami.

Co roku duszpasterstwo na poziomie diecezjalnym organizuje wypoczynek letni – „Wakacje z Bogiem”. Są to tygodniowe wyjazdy, na których łączy się kontemplację słowa Bożego i rekreację. Codzienna Eucharystia, modlitwa, jak też aktywny wypoczynek uczą młodych ludzi, jak żyć w wierze, pozwalają też później przenieść to na postawy codziennego życia.

W trosce o dobre przygotowanie do prowadzenia formacji duszpasterstwo diecezjalne organizuje kursy dla animatorów, na których starsze dziewczyny uczą się, jak moderować grupy Dzieci Maryi w parafii, zapoznają się z programem formacyjnym i z podstawami pedagogicznymi. W ciągu roku organizowane są również spotkania na poziomie diecezjalnym, których celem jest wymiana doświadczeń, a przede wszystkim wspólna modlitwa. Dzieci Maryi mają swój cotygodniowy program w diecezjalnym radiu Doxa, w którym razem z Liturgiczną Służbą Ołtarza podejmują życie w wierze we wspólnocie Kościoła.

W Diecezji Opolskiej Dzieci Maryi bardzo mocno angażują się w życie parafii. Uczestniczą we wszystkich uroczystościach roku liturgicznego i w uroczystościach parafialnych, rozwijają swoje zdolności, rozpoznają powołania, współpracują z innymi grupami parafialnymi oraz integrują się ze wspólnotą Kościoła. Tworzą swoisty klimat pozwalający na wychowanie młodego człowieka w wierze, w łączności z Chrystusem i Jego Matką.

Patrząc na rozwój formacji Dzieci Maryi w parafiach diecezji opolskiej, na jej aktywne działanie we wspólnotach, można stwierdzić, że jest to niezwykle zjawisko jak na dzisiejsze czasy. Dzieci Maryi mają wielką szansę na odnowienie wiary w młodych ludziach, poprzez propagowanie swoją postawą wartości chrześcijańskich. Podczas kontemplacji słowa Bożego Maryja ukazana jest jako wzór kobiety i matki, a przede wszystkim jako Matka Chrystusa. Matka Boża dla młodych dziewczyn jest wzorem kobiecości. Ten wzór będą popularyzować w swoich przyszłych rodzinach i innych wspólnotach. Formacje Dzieci Maryi można uznać za część współczesnego nurtu nowej ewangelizacji – tak bardzo potrzebnej Kościołowi we współczesnej Europie.

Ks. Mariusz Sobek
Mgr lic. Róża Świerc

ul. Polna 27
PL - 46-022 Białacz

e-mail: roza.swierc@poczta.onet.pl

Bibliografia

- Herzenberger G., Nedomasky O., *Księga objawień maryjnych od I do XX wieku*, Warszawa 2003.
- Jan Paweł II, Encyklika *Redemptoris Mater* (25.03.1987).
- Jan Paweł II, Encyklika *Redemptoris missio* (07.12.1990).
- Jan Paweł II, List apostolski *Tertio millennio adveniente* (10.11.1994).
- Jan Paweł II, List apostolski *Novo millennio ineunte* (06.01.2001).
- Kuźmiak K., *Dzieci Maryi*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 4, Lublin 1983, 465-469.
- Morcinek J., *Program nowej ewangelizacji Ruchu Dzieci Maryi w świetle encykliki Jana Pawła II Redemptoris missio*, Katowice 2001.
- Paweł VI, Adhortacja *Marialis cultus* (02.02.1974).
- Pyrchała P., *Wspólnota Dzieci Maryi*, Opole 1956 (mps).
- Pyrchała P., *Ks. Pralat Jerzy Jonienc (1902-1989)*, Zabrze 2013.
- Siudy T., *Refleksje maryjne*, Częstochowa 1994.
- Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium* 1964.
- Zuberbier A., *Maryja*, w: *Słownik Teologiczny*, t. 1, Katowice 1985.

Netografia:

- <http://www.marianisci.opoka.org.pl/index.php/sodalicia-marianska/4-sodalicia-marianska> (06.12.20016)
- http://pl.radiovaticana.va/news/2016/07/30/papiez_na_wieczornym_czuwaniu (06.12.20016)
- <http://pl.wikipedia.org/wiki/SodaliciaHistoria> (06.12.20016).

“Through Mary to Jesus”. The phenomenon the formation of the Children of Mary in the contemporary Church as shown by the example of the Children of Mary of parish communities in the Diocese of Opole

(Summary)

The communities of the Children of Mary stemmed out of the Marian Sodality, founded by Jesuits in Poland in the 16th century. The author discusses the history of this community in Europe and in Poland.

In the diocese of Opole, formation program of the Children of Mary is based on the teaching of the Vatican Council II and other Church documents dedicated to the

Mother of God. The formation program shows Mary as a model of life for modern girls. Young people are brought up in the spirit of fidelity to the Gospel and ushered into an active participation in the life of the parish.

Keywords: Marian spirituality, Children of Mary, Marian Sodality, youth ministry, parish.

Słowa kluczowe: *duchowość maryjna, Dzieci Maryi, Sodalicja mariańska, duszpasterstwo młodzieży, parafia.*